

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov

Kontrola bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontroly bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami u subjektov územnej samosprávy, ich rozpočtových a príspevkových organizácií, tematicky zúženom na obsah evidovaných podaní ku kontrole vybraných subjektov na základe vlastnej analýzy poznatkov a doručených informácií od zainteresovaných kompetentných orgánov, štátnych organizácií zabezpečujúcich získavanie informácií o finančnom hospodárení a účtovných výkazov.

Predmetom kontroly bola pôsobnosť kontrolovaného subjektu, analýza rozpočtového hospodárenia, úroveň a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, vrátane prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu a Európskeho spoločenstva. Kontrola bola tematicky zameraná na obsah podaní, ktoré eviduje NKÚ SR ku kontrolovaným subjektom.

Kontrola bola vykonaná v Obci Gemer, Gemer č. 274, 982 01 Tornaľa, za roky 2009 a 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Pôsobnosť subjektu

1.1 Stručná charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Gemer (ďalej aj „obec“), je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt.

Obec je právnickou osobou, ktorá hospodári s vlastným majetkom a finančnými prostriedkami samostatne, za podmienok ustanovených zákonom. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia predovšetkým prostredníctvom volených orgánov: obecného zastupiteľstva (ďalej len „zastupiteľstvo“) a starostu.

1.2 Vybrané rozpočtové a príspevkové organizácie obce

V kontrolovanom období bola obec zriaďovateľom jednej rozpočtovej organizácie, základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej len „základná škola“).

Kontrolou zriaďovacej listiny základnej školy, vrátane jej dodatkov č. 1 až 4, bolo zistené, že obec nekonala v súlade so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, keď zriaďovacia listina neobsahovala IČO, vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý spravuje, dátum a číslo rozhodnutia Ministerstva školstva SR o zaradení do siete škôl a školských zariadení.

2 Analýza rozpočtového hospodárenia

2.1 Zostavenie rozpočtu a jeho zmeny v nadväznosti na vybrané bežné a kapitálové výdavky za kontrolované obdobie

Obec v roku 2009 hospodárila podľa rozpočtu schváleného uznesením zastupiteľstva v decembri 2008. Celkový rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový s prebytkom v sume 20 480,50 EUR, keď príjmová časť tvorila sumu 476 966,00 EUR a výdavková časť tvorila sumu 456 485,50 EUR. Schválený rozpočet obsahoval vo výdavkovej časti len bežné výdavky.

Obec v roku 2010 hospodárila podľa rozpočtu schváleného uznesením zastupiteľstva v marci 2010. Celkový rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový s prebytkom v sume 25 000,00 EUR, keď príjmová časť tvorila sumu 591 210,00 EUR a výdavková časť tvorila sumu 566 210,00 EUR.

Kontrolou správnosti zostavenia rozpočtu a vykonaných rozpočtových opatrení bolo zistené, že obec v kontrolovanom období nekonala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď:

- rozpočty neobsahovali zámery a ciele, ktoré mala obec v rámci výdavkov realizovať,
- rozpočty neboli vnútorne členené na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie,
- zmeny v rozpočtoch neboli vykonávané formou rozpočtových opatrení,
- z dosiahnutých prebytkov hospodárenia nebol tvorený rezervný fond,
- verejné prostriedky sa uvoľňovali v niektorých prípadoch vo vyššej sume, aká zodpovedala rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočtoch.

2.2 Analýza plnenia rozpočtu a vybraných výdavkov týkajúcich sa schválených projektov k 31.12.2009 a k 31.12.2010

Dôsledkom jedinej vykonanej zmeny rozpočtu v novembri 2009 predstavoval upravený rozpočet výdavkov na rok 2009 sumu 523 252,89 EUR, vrátane upraveného rozpočtu výdavkov rozpočtovej organizácie obce. Zmeny rozpočtu zvýšili výdavkovú časť rozpočtu celkom o 66 767,39 EUR.

Čerpanie rozpočtu výdavkov za rok 2009 bolo v sume 521 136,08 EUR (na 99,60 %), vrátane výdavkov rozpočtovej organizácie obce.

Dôsledkom jedinej vykonanej zmeny rozpočtu v decembri 2010 predstavoval upravený rozpočet výdavkov na rok 2010, vrátane výdavkov rozpočtovej organizácie obce, sumu 593 243,00 EUR. Zmeny rozpočtu zvýšili výdavkovú časť rozpočtu celkom o 14 114,00 EUR.

Čerpanie rozpočtu výdavkov za rok 2010 bolo v sume 593 242,00 EUR (na 100,00 %), vrátane výdavkov rozpočtovej organizácie obce. V porovnaní s rokom 2009 bolo celkové čerpanie výdavkov vyššie o 72 105,92 EUR.

Kontrolou rozpočtu vybraných výdavkov týkajúcich sa schválených projektov za rok 2009 bolo zistené, že obec realizovala v rámci kapitálových výdavkov štyri projekty v celkovej sume 6 899,00 EUR (čerpanie na 100,00 %), ktoré sa stali súčasťou rozpočtu až po jeho úprave v novembri 2009.

Kontrolou rozpočtu vybraných výdavkov týkajúcich sa schválených projektov za rok 2010 bolo zistené, že obec realizovala v rámci kapitálových výdavkov šesť projektov v celkovej upravenej sume 38 404,00 EUR (čerpanie na 100,00 %). Ku dňu schválenia rozpočtu boli kapitálové výdavky rozpočtované v sume 32 750,00 EUR. Úpravou rozpočtu až v decembri 2010 bol navýšený rozpočet kapitálových výdavkov o 15 654,00 EUR, keďže jeden rozpočtovaný projekt v sume 10 000,00 EUR sa neuskutočnil.

Programový rozpočet na rok 2009 nebol tvorený. Na rok 2010 programový rozpočet tvorilo 10 programov, ale neobsahovali zámery a ciele, ktoré sa mali nimi dosiahnuť. Programy boli v prípade potreby ďalej členené na podprogramy.

Rozpočty v rokoch 2009 a 2010 neobsahovali výdavkové finančné operácie, pretože obec nemala v uvedenom období žiadny úver, pôžičku, vklad do majetkovej účasti, netvorila peňažné fondy.

3 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, vrátane prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu a Európskeho spoločenstva.

3.1 Opodstatnenosť, účelnosť, hospodárnosť a preukázateľnosť použitia finančných prostriedkov obce v rokoch 2009 a 2010, v rámci vybraných kapitálových a bežných výdavkov

Z celkového množstva 302 dodávateľských faktúr prijatých obcou v roku 2009 bola vybratá vzorka 14 faktúr v rámci kapitálových a bežných výdavkov.

Z celkového množstva 325 dodávateľských faktúr prijatých obcou v roku 2010 bola vybratá vzorka 18 faktúr v rámci kapitálových a bežných výdavkov.

Kontrolou vybranej vzorky dodávateľských faktúr, vrátane zabezpečenia preukázateľnosti zaúčtovania týchto výdavkov a kontroly účtovníctva bolo zistené, že obec:

- nekonala v súlade s opatrením ministerstva financií, ktorým sa ustanovuje rozpočtová klasifikácia a so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď nesprávne triedila notárske práce a revízne práce elektrického zariadenia,
- nekonala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď uhradila z verejných prostriedkov dodávateľovi aj práce, ktoré nevykonal, čím zároveň porušila finančnú disciplínu v sume 200,00 EUR,
- nekonala v súlade so zákonom o účtovníctve, keď účtovné závierky nedala overiť audítorovi,
- nekonala v súlade so zákonom o účtovníctve, keď neúčtovala v denníku.

3.2 Opodstatnenosť a preukázateľnosť prevodov nehnuteľného majetku obce v rokoch 2009 a 2010, vrátane usporiadania vlastníctva obce k tomuto majetku

Kontrolou evidencie, stavu a nakladania s majetkom obce bolo zistené, že obec nekonala v súlade so zákonom o účtovníctve, keď nehnuteľný majetok nebolo možné preukázateľne porovnať s listami vlastníctva a s dodávateľskými faktúrami, pretože majetok vedený v účtovníctve na analytických účtoch nebol označený názvom príslušného majetku.

Kontrolou dokladov z vykonanej inventarizácie stavieb a pozemkov k 31.12.2009, s hlavnou knihou za rok 2009 a príslušnými listami vlastníctva bolo zistené, že obec nekonala v súlade so zákonom o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), keď jeden pozemok a osem stavieb nebolo zapísaných na liste vlastníctva.

3.3 Správnosť, účelnosť a preukázateľnosť použitia prostriedkov poskytnutých obci zo štátneho rozpočtu SR na úhradu škôd spôsobených povodňami

Obec prijala zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (ďalej len „štátny rozpočet“) v súvislosti s povodňami dotáciu v celkovej sume 2 388,39 EUR.

Prostredníctvom Obvodného úradu v Rimavskej Sobote (ďalej len „obvodný úrad“) bolo v septembri 2010 poskytnutých obci 1 266,09 EUR. Použitých bolo 1 263,09 EUR. Zostávajúce 3,00 EUR nebola obec povinná vrátiť do štátneho rozpočtu v zmysle usmernenia obvodného úradu k zúčtovaniu dotácií za rok 2010. Uvedené prostriedky boli zúčtované so štátnym rozpočtom prostredníctvom obvodného úradu v apríli 2011.

Prostredníctvom Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský úrad“) bolo v decembri 2010 poskytnutých obci 1 122,30 EUR. Finančné prostriedky štátneho rozpočtu neprijala obec na základe zmluvy medzi prednostom krajského úradu a starostom, v zmysle listu z krajského úradu z marca 2011 týkajúceho sa vyúčtovania dotácie. Poskytnuté finančné prostriedky boli určené na úhradu výdavkov vynaložených na vykonávanie zabezpečovacích a záchranných povodňových prác riadených obcami a na úhradu škôd na majetku obce. Účel použitia bol splnený poskytnutím finančných prostriedkov dotknutým subjektom na základe vyčíslených škôd, nebol viazaný na výkon prác alebo služieb v súvislosti s odstránením týchto škôd. Za zúčtovanie týchto prostriedkov sa považovala povinnosť obce oznámiť krajskému úradu, či použila poskytnuté prostriedky na určený účel, ale obec nemala povinnosť zdokladovať ich použitie. Oznámenie o použití uvedených prostriedkov bolo zaslané krajskému úradu v októbri 2011.

Kontrolou finančných prostriedkov štátneho rozpočtu určených na úhradu výdavkov obce týkajúcich sa povodní bolo zistené, že obec nekonala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď časť dotácie zo štátneho rozpočtu poskytnutej obci na povodne:

- použila na občerstvenie, čím zároveň porušila finančnú disciplínu v sume 292,50 EUR,
- preukázala pri jej zúčtovaní dvakrát rovnakým účtovným dokladom, čím zároveň porušila finančnú disciplínu v sume 51,30 EUR.

4 Úroveň a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti

4.1 Výsledky interných a externých kontrol vybraných výdavkov za kontrolované obdobie a ich praktické využitie

Kontrolu bolo preverené, či obec mala v kontrolovanom období vytvorený účinný systém kontroly a vytvorené vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon.

Predbežnú finančnú kontrolu vykonával administratívny referent obce pri kontrole účtovných dokladov pred pripravovanou finančnou operáciou. Príslušnú finančnú operáciu schvaľoval starosta. Zaúčtovanie účtovnej a hospodárskej operácie vykonával v roku 2009 zamestnanec obce, účtovníčka a v nasledujúcom roku bolo účtovanie zabezpečované dodávateľsky.

Priebežná finančná kontrola nebola vedúcim zamestnancom v kontrolovanom období nariadená.

Následnú finančnú kontrolu vykonával hlavný kontrolór na základe zastupiteľstvom schváleného plánu kontrolnej činnosti, s výnimkou 1. polroku 2009. Obec nemala v tomto období zvoleného hlavného kontrolóra. Predchádzajúci kontrolór ukončil pracovný pomer na vlastnú žiadosť v roku 2008.

V kontrolovanom období neboli v obci vykonané žiadne externé kontroly.

V roku 2009 a 2010 mala obec vytvorené organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na nezávislý a účinný systém kontroly. Boli oddelené rozhodovacie právomoci vedúceho zamestnanca od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a za vedenie účtovníctva, keď zamestnanec zodpovedný za vedenie účtovníctva nebol zodpovedný za vedenie pokladnice.

Kontrolou vnútorného kontrolného prostredia, stanovenia postupov pre vnútornú kontrolu, vykonávania predbežnej, priebežnej a následnej finančnej kontroly, ako aj plnenia úloh hlavného kontrolóra obce bolo zistené, že hlavný kontrolór nekonal v súlade so zákonom o obecnom zriadení, keď predkladal zastupiteľstvu správy o výsledkoch kontrol za II. polrok 2009 a za rok 2010 len raz ročne a nie na jeho najbližšie zasadnutie.

Zhrnutie

Kontrolou zriaďovacej listiny základnej školy, vrátane jej dodatkov č. 1 až 4 bolo zistené, že neobsahovala IČO, vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý spravuje, dátum a číslo rozhodnutia Ministerstva školstva SR o zaradení do siete škôl a školských zariadení.

Kontrolou správnosti zostavenia rozpočtu a vykonaných rozpočtových opatrení bolo zistené:

- rozpočet obce na roky 2009 a 2010 neobsahoval zámery a ciele, ktoré mala obec realizovať z výdavkov svojho rozpočtu,
- schválený rozpočet obce na roky 2009 a 2010 nebol vnútorne členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie,
- kapitálové výdavky, ktoré boli v roku 2009 čerpané do novembra 2009 a časť kapitálových výdavkov čerpaná v roku 2010 vo vyššej sume ako bola vykázaná v schválenom rozpočte na rok 2010, nemali krytie v rozpočtoch na príslušné roky,
- potrebné zmeny v rozpočtoch neboli vykonávané formou rozpočtových opatrení,
- rezervný fond nebol tvorený.

Kontrolou vybranej vzorky dodávateľských faktúr, vrátane zabezpečenia preukázateľnosti zaúčtovania týchto výdavkov a kontroly účtovníctva bolo zistené:

- výdavky neboli triedené podľa rozpočtovej klasifikácie,
- nehospodárne konanie obce, keď boli dodávateľovi uhradené aj práce ktoré nevykonal, čím obec zároveň porušila finančnú disciplínu v sume 200,00 EUR,
- účtovné závierky neboli overené audítorom,
- v denníku nebolo účtované.

Kontrolou evidencie, stavu a nakladania s majetkom obce bolo zistené, že účtovníctvo účtovnej jednotky nebolo preukázateľné, keď nehnuteľný majetok nebolo možné preukázateľne porovnať s listami vlastníctva a s dodávateľskými faktúrami, pretože majetok vedený v účtovníctve na analytických účtoch nebol označený názvom príslušného majetku.

Kontrolou dokladov z vykonanej inventarizácie stavieb a pozemkov k 31.12.2009, s hlavnou knihou za rok 2009 a príslušnými listami vlastníctva bolo zistené, že osem stavieb a jeden pozemok nebolo zapísaných na listoch vlastníctva.

Kontrolou finančných prostriedkov štátneho rozpočtu určených na úhradu výdavkov obce týkajúcich sa povodní bolo zistené:

- časť dotácie zo štátneho rozpočtu poskytnutá obci na povodne bola použitá na občerstvenie, čím obec tieto finančné prostriedky použila v rozpore s určeným účelom a tým zároveň porušila finančnú disciplínu v sume 292,50 EUR,
- časť dotácie zo štátneho rozpočtu poskytnutá obci na povodne bola preukázaná pri jej zúčtovaní dvakrát rovnakým dokladom, čím obec tieto finančné prostriedky použila nad rámec oprávnenia, ktorým došlo k ich vyššiemu čerpaniu a tým zároveň porušila finančnú disciplínu v sume 51,30 EUR.

Kontrolou vnútorného kontrolného prostredia, stanovenia postupov pre vnútornú kontrolu, vykonávania predbežnej, priebežnej a následnej finančnej kontroly, ako aj plnenia úloh hlavného kontrolóra obce bolo zistené, že hlavný kontrolór nepredkladal správy o výsledkoch jednotlivých kontrol priamo zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí, ale len raz ročne.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

Odporúčame vhodným spôsobom oboznámiť zamestnancov, v čom spočíva porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a aký má dopad na zamestnancov zodpovedných za porušenie finančnej disciplíny.

Odporúčame upraviť interný predpis „Zásady hospodárenia s majetkom obce“, pretože pri uvádzaní finančných prostriedkov nebola aktualizovaná v súčasnosti používaná mena a tiež nebola uvedená zodpovedná osoba schvaľujúca prevod hnutel'ného majetku obce v hodnote od 10 tis. Sk do 50 tis. Sk.